

Evolicija pristupa u političkim naukama sa posebnim naglaskom na komparativnu politiku

UCG

University of Montenegro

Evolicija pristupa u političkim naukama

Periodi	
	Period ustanovljenja politikologije kao nauke 1880-1920
	Bihejvioralna revolucija 1921 – 1966
	Post-bihejvioralna revolucija 1967 – 1988
	Druga naučna revolucija, 1989 -

Evolucija pristupa u političkim naukama

Tema	
Period ustanovljenja politikologije kao nauke 1880-1920	Vlast i političke institucije
Bihejvioralna revolucija 1921 – 1966	Politički sistem Neformalne institucije Političko ponašanje
Post-bihejvioralna revolucija 1967 – 1988	Država i odnosi država-društva Formalne političke institucije Političko ponašanje
Druga naučna revolucija, 1989 -	Država i odnosi država-društva Formalne političke institucije Političko ponašanje

Evolucija pristupa u političkim naukama

Teorija	
Period ustanovljenja politikologije kao nauke 1880-1920	Metateorije: Nema Teorije srednjeg obima: Nema
Bihejvioralna revolucija 1921 – 1966	Metateorije: <u>Strukturalni funkcionalizam</u> Teorije srednjeg obima: Interesne grupe, Političke partije, Politička kultura, birokratija, vojska, demokratizacija, stabilnost
Post-bihejvioralna revolucija 1967 – 1988	Metateorije: Teorije o državi Teorije srednjeg obima: Stvaranje države, revolucije, autoritarnost, tranzicije, korporativizam...
Druga naučna revolucija, 1989 -	Metateorije: Teorija racionalnog izbora, Teorija igara Teorije srednjeg obima: Kolaps države, demokratija, institucije, društveni pokreti, promjene, kapitalizam...

Evolucija pristupa u političkim naukama

Metode	
Period ustanovljenja politikologije kao nauke 1880-1920	Studije slučaja Studije sa malim N
Bihejvioralna revolucija 1921 – 1966	Studije slučaja Studije sa malim N Studije sa velikim N
Post-bihejvioralna revolucija 1967 – 1988	Studije slučaja Studije sa malim N Studije sa velikim N
Druga naučna revolucija, 1989 -	Studije slučaja Studije sa malim N Studije sa velikim N

Evolucija pristupa u političkim naukama

Ocjena: pozitivno	
Period ustanovljenja politikologije kao nauke 1880-1920	Distinktivna disciplina Fokus na empiriji
Bihejvioralna revolucija 1921 – 1966	Pokušaji da se formiraju metateorije Komparativne analize Empirija
Post-bihejvioralna revolucija 1967 – 1988	Jačanje teorije Rast interesovanja za političke procese i promjene Strožija metodologija
Druga naučna revolucija, 1989 -	Ponovno vraćanje institucijama Procvat komparativne politikologije

Evolucija pristupa u političkim naukama

Ocjena: negativno	
Period ustanovljenja politikologije kao nauke 1880-1920	Formalno pravni pristup Nedostatak sistematičnosti u komparaciji Vrlo ograničena empirija
Bihejvioralna revolucija 1921 – 1966	Nedostatak teorijskog okvira Država kao „crna kutija“ Nema testiranja hipoteza
Post-bihejvioralna revolucija 1967 – 1988	Nedostatak teorijskog okvira Nema integracije pristupa
Druga naučna revolucija, 1989 -	Nedostatak teorijskog okvira Nema integracije pristupa

Evolicija pristupa u političkim naukama

Odnos sa drugim	
Period ustanovljenja politikologije kao nauke 1880-1920	Reakcija u odnosu na: filozofiju, istoriju Pozajmljivanje od: njemačka istorijska škola, pravo
Bihejvioralna revolucija 1921 – 1966	Reakcija u odnosu na: istoriju Pozajmljivanje od: sociologije, antropologije, psihologije
Post-bihejvioralna revolucija 1967 – 1988	Reakcija u odnosu na: redukcionizam Pozajmljivanje od: sociologije, marksizma, studija Latinske Amerike
Druga naučna revolucija, 1989 -	Reakcija u odnosu na: regionalne studije Pozajmljivanje od: američka politika

Tri aktuelne paradigme u komparativnoj politici

- Šta nam govore paradigme? Odgovor na pitanje:
 - Šta je u fokusu istraživanja
 - Zbog čega određene fenomene istražujemo
 - Na koji način to činimo
- Tri „aktuelne“ paradigme u komparativnoj politici:
 - Strukturalni funkcionalizam
 - Teorija racionalnog izbora
 - Novi institucionalizam

UCG

University of Montenegro

Strukturalni funkcionalizam

- Stari konceptualni okvir suočen sa novim oblicima političkog sistema na zapadu i u manje razvijenim državama,
- Pravni rječnik kao problem,
- Potreba za korišćenjem znanja i koncepata iz drugih disciplina,
- Novi pojmovi: politički sistem umjesto država, funkcije umjesto nadležnosti ili moći, uloge umjesto službi, strukture umjesto institucija

University of Montenegro

- Korak naprijed u politikologiji ne samo konceptualna promjena,
- Pomjeranje ka probabilitetu,
- Otvorena vrata za statističku obradu

Primjer

- Klasična definicija političkog sistema
- “Today, however, we have to say that a state is a human community that (successfully) claims the monopoly of the legitimate use of physical force within given territory. Note that territory is one of the characteristics of the state. Specially, at the present time, the right to use physical force is ascribed to other institutions or to individuals only to the extent to which the state permits it”.
Weber
- Ruling out small states?

University of Montenegro

- Komparativna politika mora biti u stanju da se izbori sa najrazličitijim tipovima političkih sistema.
- “Political system is system of interactions to be found in all independent societies which performs the functions of integration and adaptation (both internationally and vis-a-vis other societies) by means of the employment, or threat of employment, of more or less physical compulsion. The political system is the legitimate, order-maintaining or transforming system in the society.” Almond

Opšte karakteristike političkog sistema

- Univerzalnost:
 - Svi politički sistemi imaju strukturu,
 - Svi politički sistemi imaju iste funkcije koje sprovode različite strukture,
 - Sve političke strukture su multifunkcionalne ma koliko bile specijalizovane,
 - Svi politički sistemi su u određenoj mjeri mješoviti kad je modernost u pitanju.

Ostale karakteristike:

- Univerzalnost političke strukture
 - Ako je tu funkcija, biće i struktura koja je prati,
- Univerzalnost političkih funkcija
 - Primjer sa živim organizmima – ko obavlja varenje
 - Input: Politička socijalizacija i regrutovanje, Interesna artikulacija, interesna agregacija, komunikacija
 - Output: stvaranje, primjera i presuđivanje po pravilima
- Multifunkcionalnost političke strukture

Teorije racionalnog izbora i teorija igara

- Prvo uticaj na američku nacionalnu političku misao
- Rješavanje problema, strateški izbor aktera, predvidljivost poteza, pravila igre
- Izgradnja modela očekivane korisnosti
- Primjena u proučavanju međunarodnih odnosa

Novi institucionalizam

- Istorijski institucionalizam
 - Važnost institucija i uticaj na pojedinca
 - Interakcija između pojedinca i institucija
 - Asimetrija moći
- Institucionalizam racionalnog izbora
 - Ponašanje kongresa SAD-a
 - Pretpostavke iz bihejviorizma, fiksirani set preferencija koje se mogu predviđati
- Sociološki institucionalizam
 - Birokratija kao institucije